



Forslag til plan for selskapskontroll 2016-2020

Hjartdal kommune

2016 :: 427 004

Om Telemark kommunerevisjon IKS

Telemark kommunerevisjon IKS er eit av dei største interkommunale revisjonsselskapa i landet. Alle dei 18 kommunane i Telemark, kommunane Larvik og Lardal i Vestfold og Telemark fylkeskommune er eigarar av selskapet. Vi utfører revisjon og andre tenester for eigarane våre og andre kommunale/fylkeskommunale aktørar.

Frå 2015 har vi innleidd fagleg og administrativt samarbeid med dei interkommunale revisjonsordningane Buskerud kommunerevisjon IKS, Vestfold kommunerevisjon og Sandefjord distriktsrevisjon.

Telemark kommunerevisjon IKS har brei erfaring med selskapskontroll og gjer forvaltningsrevisjon av kommunal verksemd innanfor mange område, og med ulike innfallsvinklar. Våre tilsette har samfunnsfagleg, økonomisk og juridisk utdanning på mastergradsnivå, og har god kompetanse innan offentleg forvaltning.

Du kan lese meir på vår nettstad www.tekomrev.no.

Innhold

Om Telemark kommunerevisjon IKS	1
1 Innleiing	3
1.1 Bakgrunn	3
1.2 Kontrollutvalet sitt ansvar for planlegging av selskapskontroll	3
1.3 Kven kan bli kontrollert?	3
1.4 Selskapskontroll - innhald og omgrep	4
1.5 Gjennomføring og rapportering av kontrollen.....	5
2 Eigarskap i Hjartdal kommune	6
2.1 Eigarskapsmelding	6
2.2 Kommunens eigarskap	6
2.3 Gjennomførte selskapskontrollar	6
3 Prioriteringar i denne planperioden	7
3.1 Eigarskapskontroll.....	7
3.2 Forvaltningsrevisjon i selskap	7
3.3 Plan for selskapskontroll 2016 – 2019	7
Vedlegg.....	8

Foto forside: www.effective.com

1 Innleiing

1.1 Bakgrunn

Kommunen kan engasjere seg i verksemder og leggje ulike oppgåver til fristilte organisasjonsformer som interkommunalt samarbeid, interkommunale selskap, aksjeselskap o.l. Kommunestyret står i stor grad fritt til å velje kva organisasjonsform slik verksemd skal ha. Kva organisasjonsform kommunestyret vel, har mykje å seie for kva høve kommunestyret har til å styre verksemda. Selskapa, som er sjølvstendige rettssubjekt, har eigne styringsorgan, og er regulert av særskilt lovgiving, som mellom anna regulerer tilhøvet mellom eigarane (kommunen) og selskapet sitt styringsorgan.

Viktige vilkår for folkevald styring er open informasjon, etikk og kontroll. NIBR har undersøkt korleis norske kommunar tek omsyn til god folkevald styring over den delen av verksemda som er organisert i selskap.¹ Dei fleste som vart spurde i undersøkinga meiner at kommunestyret ikkje får nok informasjon og ikkje er godt nok orientert, og at kontrollrutinane ikkje er tilstrekkelige. Dette gir utfordringar når det gjeld demokratisk, folkevalt styring, innsyn og kontroll med verksemda.

1.2 Kontrollutvalet sitt ansvar for planlegging av selskapskontroll

Kommunelova § 77 nr. 5 og kontrollutvalsforskrifta § 13 slår fast at kontrollutvalet skal sjå til at det er kontroll med forvaltninga av kommunen sine interesser i selskap m.m. Kontrollutvalet skal sjå til at kommunen får ein plan for gjennomføring av selskapskontroll. Planen skal byggje på ei overordna analyse av kommunen sitt eigarskap. Analysen skal ha fokus på risiko og kva som er vesentleg i kommunen sitt eigarskap. Kommunestyret skal vedta planen. Dette skal skje seinast innan utgangen av året etter at kommunestyret er konstituert.

1.3 Kven kan bli kontrollert?

Reglane om selskapskontroll gjeld kommunalt eigarskap i interkommunale selskap (IKS), aksjeselskap (AS) og interkommunale samarbeid etter kommunelova § 27 når desse er sjølvstendige rettssubjekt. Kontrollen kan også gjelde dotterselskap til desse organa.

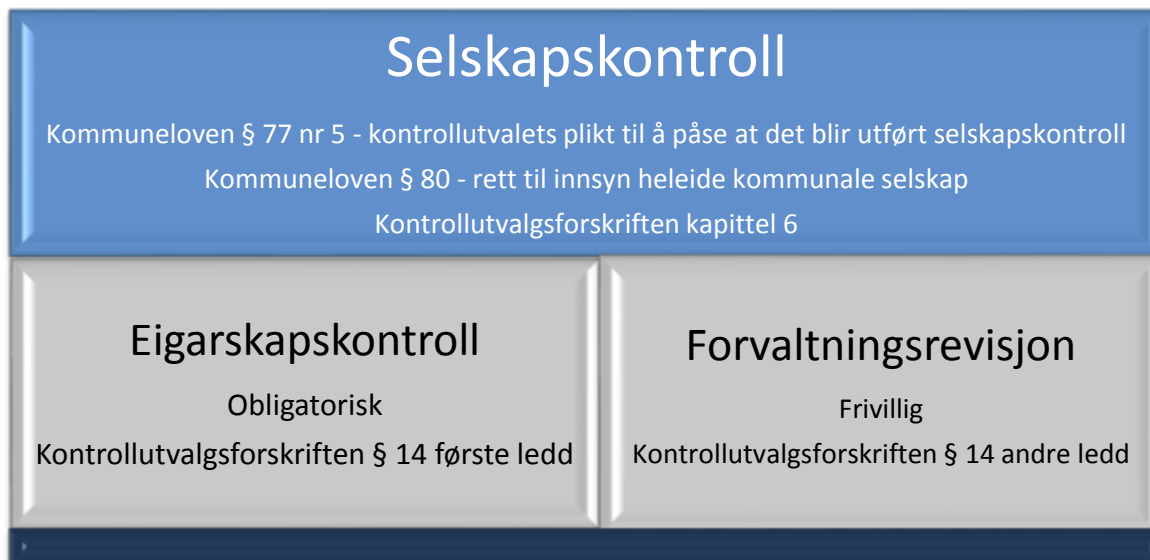
Selskapskontroll gjeld ikkje for stiftelsar og kommunale føretak.

¹ Norsk institutt for by- og regionsforskning (NIBR) på oppdrag frå Kommunal- og moderniseringsdepartementet 2015:1 (www.nibr.no)

1.4 Selskapskontroll - innhald og omgrep

Omgrepet selskapskontroll dekkjer to former for kontroll:

- **Eigarskapskontroll:** Kontroll med korleis kommunen utøver eigarskap i selskap – forholdet mellom kommunestyret og eigarorganet
- **Forvaltningsrevisjon i selskap:** Kontroll med korleis selskapa vert styrte og drivne



Ein eigarskapskontroll er i hovudsak retta mot kommunen. Hovudspørsmålet i ein *eigarskapskontroll* er om kommunen har retningsliner for utøving av eigarskap, og om retningslinene er i samsvar med gjeldande reglar og tilrådingar for godt eigarskap. Vidare undersøker vi om den som utøver eigarskap på vegne av kommunen gjer det i samsvar med gjeldande reglar og kommunestyret sine vedtak og føresetnader.

Drift og aktivitetar i selskapet kan en undersøkje gjennom ein forvaltningsrevisjon, på same måte som ein kan gjere forvaltningsrevisjon av kommunen si verksemd. Dei fleste tema og vinklingar kan undersøkjast gjennom ein forvaltningsrevisjon. Forvaltningsrevisjon skal gjerast i samsvar med god kommunal revisjonsskikk² og er regulert i kommunelova § 77 nr. 4 og i kontrollutvalgsforskrifta og revisjonsforskrifta.

² God kommunal revisjonsskikk innen forvaltningsrevisjon er definert i RSK 001, utgitt av Noregs kommunerevisorforbund

1.5 Gjennomføring og rapportering av kontrollen

Iverksetting av selskapskontroll

Kommunestyret skal vedta plan for selskapskontroll og skal stille ressursar til rådevelde for gjennomføringa. Kontrollutvalet skal sjå til at eigarskapskontroll eller forvaltningsrevisjon blir gjennomført. Det er vanlig og føremålstenleg at kommunestyret gir kontrollutvalet myndighet til å gjere endringar i planen.

Avtalen kommunen har med Telemark kommunerevisjon IKS dekkjer ikkje selskapskontroll. Gjeldande ordning er at kontrollutvalet ber om tilbud på ein kontroll, og vurderer bestilling ut frå tilbodet.

Gjennomføring av eigarskapskontroll og forvaltningsrevisjon

Det er ikkje stilt krav om kvalifikasjonar for den som skal gjennomføre eigarskapskontroll. Det er heller ikkje stilt metodiske krav til eigarskapskontrollen. Det vanlige er at revisor gjer eigarskapskontroll, eventuelt kontrollutvalet sitt sekretariat.

Forvaltningsrevisjon i selskap *skal* gjennomførast av revisor i samsvar med god kommunal revisjonsskikk og gjeldande kvalifikasjonskrav for forvaltningsrevisjon.

Ein eigarskapskontroll er vanlegvis mindre ressurskrevjande enn ein forvaltningsrevisjon.

Innsynsrett

Kommunelova § 80 regulerer innsynsrett i selskap for kontrollutvalet og kommunen sin revisor. Innsynsretten gjeld i interkommunale selskap, interkommunalt samarbeid som er organisert som sjølvstendig rettssubjekt og aksjeselskap med kommunale/fylkeskommunale eigarar.

Det er ikkje innsynsrett i selskap som har private eller statlige medeigarar. Her kan eigarorganet gi kontrollutvalet innsynsrett gjennom vedtektene. Dersom innsynsretten ikkje er regulert i vedtektene, må kontrollutvalet be styret om samtykke til innsyn, eventuelt etter avklaring med eigarane.

Rapportering om eigarskapskontroll og forvaltningsrevisjon

Etter gjennomført eigarskapskontroll eller forvaltningsrevisjon lagar vi ein rapport til handsaming i kontrollutvalet. Kontrollutvalet skal rapportere sitt arbeid til kommunestyret. Denne rapporteringa skjer normalt ved at kontrollutvalet sender rapporten med si innstilling til vedtak til kommunestyret for handsaming.

2 Eigarskap i Hjartdal kommune

2.1 Eigarskapsmelding

Kommunen har eigarskapsmelding. Eigarskapsmeldinga vart sist handsama av kommunestyret i 2012. Ifølgje rådmannen skal ny eigarskapsmelding leggjast fram for kommunestyret i februar 2016.

2.2 Kommunens eigarskap

Vi har henta informasjon om kommunens eigarskap frå kommunen. Oversikt over selskap som kommunen eig eller deltar i ligg som vedlegg.

Vi har bede kommunen om innspel til plan om selskapskontroll. Rådmannen opplyser at vedtatt eigarstrategi for Hjartdal Elverk AS seier at kommunestyret vil vurdere sal eller fusjon av selskapet, og at kommunestyret har bede han om å vurdere ei anna organisering av Russmarken VA AS.

2.3 Gjennomførte selskapskontrollar

For Hjartdal kommune er følgjande kontrollar gjennomførte i perioden 2012-2015:

- 427 003 Eigarskapskontroll av Hjartdal elverk AS med dotterselskap - 2015

3 Prioriteringar i denne planperioden

3.1 Eigarskapskontroll

Eigarskapskontrollen frå 2015 viser at kommunen har etablert retningsliner for utøving av eigarskap, og at desse i hovudsak blir følgde. Vi tilrår difor ikkje ny kontroll av dette i den komande valperioden.

Samordning av føringar for eigarskap – fleire eigarar

Hjartdal kommune har mykje eigarskap felles med andre. Det kan føre til at eigarane sine krav til selskapet knytt til eigarskapsutøving, og målsetjingar og styring av selskapa kan vere motstridande. Vi rår Hjartdal kommune til å undersøkje i kva grad føringar og forventningar til eigarutøving og selskap blir samordna med dei andre eigarane og i kva grad slike forventningar blir formidla til selskapa og implementert i selskapa sine styrande dokument.

3.2 Forvaltningsrevisjon i selskap

Forvaltningsrevisjon av Russmarken VA AS skal gjennomførast i 2016, jf. vedtak i kommunestyret. Vi tilrår i utgangpunktet ikkje forvaltningsrevisjon i selskap utover denne, men det kan vere aktuelt Hjartdal tek del i forvaltningsrevisjon i selskap som Hjartdal eig saman med andre kommunar.

3.3 Plan for selskapskontroll 2016 – 2019

Vi forslår følgjande:

- Eigarskapskontroll: Samordning av føringar for eigarskap - fleire eigarar.

Vedlegg

- Oversikt over Hjartdal kommune sine eigarinteresser i selskap per 1.1.2016 og omtale av selskapa
- KS' Anbefalinger om eierstyring, selskapsledelse og kontroll³

³ Kommunenes sentralforbund 15. november 2015.

Oversikt over Hjartdal kommune sine eigarinteresser i selskap per 1.1.2016 og omtale av selskapa

Selskaper med full innsynsrett iht. koml. § 80:

Interkommunale selskap (IKS)	Kommunen sin eigardel	Opplysningar om selskapa	Kontorkommune og andre eigarkommunar
Telemark kommunerevisjon IKS	0,62 %	Eigenkapitalandel: 59,9 % Eigenkapital 6,1 mill. kr. Resultat av drifta: 0,8 % Gjeldsgrad: 0,7 (Alle tal frå 2014) <u>Føremål:</u> Utføre lovpålagte revisjonsoppgaver samt andre revisjonsoppdrag og rådgivning for deltakerne. I tillegg å utføre revisjonsoppdrag og rådgivning for andre selskaper. Selskapet har ikke erverv til formål. <u>Anna:</u> Ikkje hatt selskapskontroll.	Kontorkommune Skien Larvik, Lardal, alle kommunane i Telemark og Telemark fylkeskommune
Agder og Telemark kontrollutvalgssekretariat IKS	1,4 %	<u>Føremål:</u> Utføre den lovpålagte sekretærfunksjonen for deltakernes kontrollutvalg. Selskapet kan utføre tilsvarende oppgaver for andre bestillere <u>Anna:</u> Ikkje hatt selskapskontroll	Kontorkommune Bø
Interkommunalt arkiv for Buskerud Vestfold og Telemark IKS (IKA Kongsberg IKS)	1,23 %	Eigenkapitalandel: 16 % Eigenkapital kr 600 000 Resultat av drifta: - 0,6 % Gjeldsgrad: 5,2 (Alle tal frå 2014.) <u>Føremål:</u> Formålet med selskapet er å legge forholda til rette for at medlemne kan gjennomføre intensjonar og reglar i arkivlova på ein rasjonell, funksjonsdyktig og effektiv måte. Selskapet skal kunne fungere som arkivdepot for deltakerane samt selje kompetanse og arkivtenester til andre. Selskapet skal kunne ta imot, oppbevare og gjere tilgjengeleg privatarkiver frå deltakande medlemmar. <u>Anna:</u> Kjenner ikkje til om det har vore selskapskontroll.	Kontorkommune Kongsberg 43 andre kommunar i Buskerud, Vestfold og Telemark

Interkommunale selskap (IKS)	Kommunen sin eigardel	Opplysningar om selskapa	Kontorkommune og andre eigarkommunar

Heileigde kommunale aksjeselskap (AS)	Kommunen sin eigardel	Opplysningar om selskapa	Kontorkommune og andre eigarkommunar
IRMAT AS	7,2 %	Eigenkapitalandel: 28,6 % Eigenkapital 10,7 mill. kr Resultat av i drifta: 3,4 % Gjeldsgrad 2,5 (Alle tal frå 2014.) <u>Føremål:</u> Ledende avfallsselskap i regionen og bli oppfattet som det naturlige valg for mottak og viderehandtering av alt avfall <u>Anna:</u> Selskapskontroll vart gjennomført våren 2009.	Kontorkommune Notodden. 52,3 % Notodden 21,7 % Bø 18,8 % Sauherad
Hjartdal elverk AS	100 %	Eigenkapitalandel: 64,3 % Eigenkapital 41,7 mill. kr. Resultat av drifta: 8 % Gjeldsgrad 0,6 Likviditet: 0,67 (Alle tal fra 2014.) <u>Føremål:</u> Formålet til verksemda er å bygge og drive elektriske forsyningsanlegg, samt anna infrastruktur, herunder deltaking i selskap som driv tilsvarande eller anna infrastruktur der ein ser synergjar for selskapet. Selskapet skal drives effektivt på forretningsmessig basis til beste for Hjartdal kommune. Selskapet skal drive si verksemd basera på tryggleik og sikkerheit for kundar, tilsette og omgivingar. <u>Anna:</u> Selskapskontroll vart gjennomført i 2007 og i 2015.	Kontorkommune Hjartdal
Russmarken VA AS	100 %	Eigenkapitalandel: 5,3 % Eigenkapital 5,4 mill. kr. Resultat av drifta: 25 %	Kontorkommune Hjartdal

Heileigde kommunale aksjeselskap (AS)	Kommunen sin eigardel	Opplysningar om selskapa	Kontorkommune og andre eigarkommunar
		<p>Gjeldsgrad 18 (Alle tal frå 2014.)</p> <p><u>Føremål:</u> Drift, vedlikehold og utbygging av vann- og avløpsanlegg i Tuddal samt hva som naturleg hører med under dette, herunder deltagelse i andre selskaper. Selskapet skal ikke ha erverv til formål.</p> <p><u>Anna:</u> Forvaltningsrevisjon vert gjennomført i selskapet i 2016.</p>	<p>100 % eigd dotterselskap av Hjartdal elverk AS frå 2011.</p>
Vegfinans RV36 Telemark AS	2,5 %	<p>Eigenkapitalandel: -2,6 % Eigenkapital -364 000 kr. (EK tapt) Resultat av drifta: 0 Gjeldsgrad: 39,9 (Alle tal frå 2014.)</p> <p><u>Føremål:</u> Delfinansiere utbyggingen av Rv36 med tilhørende anlegg gjennom Telemark fylke. Selskapet deler ikke ut utbytte. Selskapet administrerer og eventuelt driver et innkrevningssystem i bompengerperioden. Selskapet foretar de nødvendige låneopptak i samsvar med stortingsvedtak og avtale med Statens vegvesen Vegdirektoratet.</p> <p><u>Anna:</u> Ikkje hatt selskapskontroll.</p>	<p>Kontorkommune Skien</p> <p>Vegfinans AS 80 % (100 % fylkeskommunalt eigd, Telemark fylkeskommune eig 16,67 %) Sauherad 2,5 % Vinje 2,5 % Seljord 2,5% Bø 2,5% Nome 2,5 % Tokke 2,5 % Kviteseid 2,5 %</p>

Selskap utan innsynsrett:

Deleigde kommunale aksjeselskap	Kommunen sin eigardel	Opplysningar om selskapa	Kontorkommune
Kulturlandskapsenteret i Telemark AS	13,61 %	Eigenkapitalandel: 80,5 % Eigenkapital kr 629 000. Resultatet av drifta: -20,8 % Gjeldsgrad: 0,2 (Alle tal frå 2014.) <u>Føremål:</u> "Selskapet skal drive opplæring, planlegging, prosjektarbeid og anna kunnskapsformidling/tiltak for aktivt å medverke til at miljøverdiane og næringsressursane knytt til landbruket sitt kulturlandskap kan takast vare på og utnyttast i berekraftig bygdeutvikling. Oppgåvene vil omfatte alt frå lokale og regionale føgtiltak til deltaking i nasjonale og internasjonale fagnettverk."	Kontorkommune Hjartdal 2,72 % Notodden 2,72 % Seljord 2,72 % Tokke
E134 Haukelivegen AS	2,22 %	Eigenkapitalandel: 58,1 % Eigenkapital 5,2 mill. kr. Resultat av drifta: -5,8 % Gjeldsgrad: 0,7 % (Alle tal frå 2014.) <u>Føremål:</u> Arbeide for utbygging og standardheving av E134 Haukelivegen og RV23.I tillegg kan selskapet arbeide for å fremje interessene til viktige sidegreiner til denne transportkorridoren, etter fylkesvise prioriteringar, når dette styrker arbeidet for korridoren. Selskapet kan ta initiativ til å opprette finansieringsselskap og utbyggingsselskap. Selskapet har høve til å delta i og/eller arbeide saman med andre selskap med tilsvarande føremål. Selskapet står elles fritt til å setje i verk tiltak og bruke dei verkemiddel som er tilgjengeleg og aktuelle for å fremje føremålet til selskapet.	Kontorkommune Vinje
Vest-Telemark næringsbygg AS	6,05 %	Eigenkapitalandel: 92,2 % Eigenkapital 30,7 mill.kr. Resultatet av drifta: 2,6 % Gjeldsgrad: 0,1% (Alle tall i 2014.)	Kontorkommune Kviteseid 24,37 % Vinje 9,92 % Telemark fylkeskom.

Deleigde kommunale aksjeselskap	Kommunen sin eigardel	Opplysningar om selskapa	Kontorkommune
		<u>Føremål:</u> VTN as sitt føremål er, i samarbeid med andre aktørar, å styrke og vidareutvikle næringslivet i regionen. Innafor kommunane Nissedal, Fyresdal, Tokke, Kviteseid, Seljord, Vinje, Hjartdal og Drangedal skal VTN as vere med å skape grunnlag for vekst og utvikling ved å delta i ulike typar næringsbyggprosjekt, samt andre aktuelle selskap og verksemdar. I samband med dette kan det også ytast teknisk og økonomisk rådgjeving.	9,51 % Tokke 9,18 % Fyresdal 9,10 % Seljord 4,40 % Kviteseid 4,89 % Drangedal 1,65 % Nissedal
Sauland Kraftverk AS	14,35 %	Eigenkapitalandel: 99,3 % Eigenkapital 1 mill. kr. Resultatet av drifta: 0 Gjeldsgrad: 0 (Alle tal frå 2014.) <u>Føremål:</u> Etablere virksomhet knyttet til prosjektering og utbygging av vannkraftverk, samt produksjon og salg av elektrisitet fra vannkraft basert på fallrettigheter i vassdragene Hjartdøla og Skogsåa i Hjartdal kommune	Kontorkommune Hjartdal
Visit Telemark AS	0,59 %	Eigenkapitalandel: 41 % Eigenkapital 3 mill. kr. Resultatet av drifta: 5,4 % Gjeldsgrad: 1,4 (Alle tal frå 2014.) <u>Føremål:</u> Produktutvikling, markedsføring og salg av aksjonærenes reiselivsprodukter på oppdragsbasis, Service overfor aksjonærene på oppdragsbasis. Service overfor fylkeskommunen og kommuner på oppdragsbasis, forøvrigt alt som står i forbindelse med reiseliv, herunder deltakelse i andre selskap.	Kontorkommune Skien
Krossobanen AS	0,18%	Eigenkapitalandel: 71,4 % Eigenkapital 5,9 mill. kr. Resultatet av drifta: - 7,6 % Gjeldsgrad: 0,4 (Alle tal frå 2014.)	Kontorkommune Hjartdal

Deleigde kommunale aksjeselskap	Kommunen sin eigardel	Opplysningar om selskapa	Kontorkommune
		<u>Føremål:</u> Erverv og drift av gondolbane på Krosso med tilliggende eiendommer og virksomheter, drift av opplevelsessenter og aktiviteter samt eie og utleie av fats eiendom. Selskapet kan delta i andre selskaper som direkte eller indirekte fremmer turistnæringen i Tinn Kommune.	
Kommunekraft AS	0,31 %	Eigenkapitalandel: 69,8 % Eigenkapital 3,2 mill. kr. Resultatet av drifta: 19,9 % Gjeldsgrad: 0,4 (Alle tal frå 2014.) <u>Føremål:</u> Formidle aksjeeiernes disponible kraft, herunder konsesjonskraft, og drive annen virksomhet tilknyttet slik formidling.	Kontorkommune Oslo

Formlar nytta ved berekning av nøkkeltal:

Likviditetsgrad 1	Sum omløpsmidlar / Sum kortsiktig gjeld <i>Likviditetsgrad 1 måler verksemda si evne til å dekke betalingspliktene etter kvart som dei forfell. Likviditetsgrad 1 bør være større enn 1,5.</i>
Gjeldsgrad	Sum gjeld / Sum eigenkapital <i>Gjeldsgraden viser kor stor gjelda er i høve til eigenkapitalen. Ei gjeldsgrad på 1 vil seie at verksemda har like stor gjeld som eigenkapital. Ein kan seie at jo mindre dette forholdstalet er jo meir solid er verksemda.</i>

KS' Anbefalinger om eierstyring, selskapsledelse og kontroll⁴

ANBEFALING 1: OBLIGATORISK OPPLÆRING AV OG INFORMASJON TIL FOLKEVALGTE

Kommunene bør som en del av sitt folkevalgtprogram gjennomføre obligatoriske kurs eller eierskapsseminarer. Den første opplæringen bør gjennomføres i løpet av de første 6 månedene av valgperioden. Det anbefales også at det nye kommunestyret tidlig i perioden får en oversikt over status for selskapene.

ANBEFALING 2: VURDERING OG VALG AV SELSKAPSFORM

Det er eiers ansvar å sikre en selskapsform som er tilpasset selskapets formål, eierstyringsbehov, samfunnsansvar, hensynet til innsyn, markedsforhold og det aktuelle lovverket.

ANBEFALING 3: FYSISK SKILLE MELLOM MONOPOL OG KONKURRANSEVIRKSOMHET

Selskap som opererer i et marked i konkurranse med andre aktører i tillegg til monopolvirksomhet, bør som hovedregel skille ut den markedsrettede delen av virksomheten for å unngå rolleblanding og kryssubsidiering.

ANBEFALING 4: UTARBEIDELSE AV EIGARSKAPSMELDINGER

Kommunestyrene bør hvert år fastsette overordnede prinsipper for sitt eierskap ved å utarbeide en eierskapsmelding for alle sine selskap.

Eierskapsmeldingen bør minimum ha disse hovedpunktene:

1. Oversikt over kommunens virksomhet som er lagt i selskap og samarbeid.
2. Politisk styringsgrunnlag gjennom kommunens prinsipper for eierstyring
3. Juridisk styringsgrunnlag knyttet til de ulike selskaps- og samarbeidsformene.
4. Formålsdiskusjon og selskapsstrategi knyttet til de ulike selskapene, herunder styringsdokumentene.
5. Selskapenes samfunnsansvar knyttet til miljø, likestilling, åpenhet, etikk osv.

ANBEFALING 5: UTARBEIDELSE OG REVIDERING AV STYRINGSDOKUMENTER

Kommunestyret skal utarbeide og bør jevnlig revidere styringsdokumentene og avtalene som regulerer styringen av selskapet.

ANBEFALING 6: EIERMØTER

⁴ Kommunenes sentralforbund 15. november 2015.

KS anbefaler at det jevnlig gjennomføres eiermøter for å bidra til god eierstyring og kommunikasjon med selskapet. Et eiermøte er et møte mellom representanter fra kommunen som eier, styret og daglig leder for selskapet.

ANBEFALING 7: EIERORGANETS SAMMENSETNING OG FUNKSJON

Avhengig av selskapets formål, anbefales det som en hovedregel at kommunestyret oppnevner sentrale folkevalgte som selskapets eierrepresentanter i eierorganet. Eierstyring skal utøves innenfor rammen av kommunestyrets vedtak.

ANBEFALING 8: GJENNOMFØRING AV GENERALFORSAMLINGER OG REPRESENTANTSKAPSMØTER

De formelle eiermøtene er generalforsamling eller representantskap. Det er styret som innkaller. Bestemmelser om innkallingsfrist bør tas inn i vedtektene, slik at det tas hensyn til kommunens behov for å ha tid til å behandle aktuelle saker.

ANBEFALING 9: SAMMENSETNINGEN AV STYRET

Det er eiers ansvar å sørge for at styrets kompetanse samlet sett er tilpasset det enkelte selskaps virksomhet. Det anbefales at kommunen sikrer opplæring av styremedlemmene.

ANBEFALING 10: VALGKOMITE OG STYREUTNEVNELSER

Ved valg av styrer til kommunalt eide selskap bør det vedtektsfestes bruk av valgkomite.

ANBEFALING 11: KJØNNSMESSIG BALANSE I STYRENE

Det anbefales at eierorganet uavhengig av organisasjonsform tilstreber balansert kjønnsrepresentasjon. Styremedlemmene behøver ikke være bosatt i kommunen.

ANBEFALING 12: RUTINER FOR Å SIKRE RIKTIG KOMPETANSE I SELSKAPSSTYRENE

Eier har ansvar for å sikre at styret har den nødvendige kompetansen for å nå selskapets mål. Eier bør også anbefale styret selv jevnlig å vurdere egen kompetanse ut fra eiernes formål med selskapet. Det er derfor anbefalt flere rutiner for å sikre nødvendig kompetanse.

ANBEFALING 13: STYRESAMMENSETNING I KONSERNMODELL

Styremedlemmer i morselskap bør ikke sitte i styret til datterselskap. Konserndirektøren kan være representert i datterselskapenes styre.

ANBEFALING 14: OPPNEVNELSE AV VARAREPRESENTANTER

Der det utpekes varamedlemmer til styret bør ordningen med numeriske varamedlemmer benyttes for å sikre kontinuitet og kompetanse i styret.

ANBEFALING 15: HABILITETSVURDERINGER

Det anbefales at styrene etablerer faste rutiner for å håndtere mulige habilitetskonflikter. Ordfører og rådmann bør ikke sitte i styret i selskap.

ANBEFALING 16: GODTGJØRING AV STYREVERV

Kommunen bør i forbindelse med utarbeidelse av eierskapsmelding ha en prinsipiell diskusjon om godtgjøring av styreverv. Denne bør danne grunnlag for eierorganets fastsetting av styrehonorar.

ANBEFALING 17: REGISTRERING AV STYREVERV

Alle som påtar seg styreverv for kommunale selskap bør registrere vervene på www.styrevervregisteret.no

ANBEFALING 18: ARBEIDSGIVERTILHØRIGHET I SELVSTENDIGE RETTSSUBJEKTER

Det anbefales at selskapene søker medlemskap i en arbeidsgiverorganisasjon. KS Bedrift vil være et naturlig valg for mange av disse selskapene.

ANBEFALING 19: UTARBEIDELSE AV ETISKE RETNINGSLINJER

Eier bør påse at selskapsstyrene utarbeider, og jevnlig reviderer, etiske retningslinjer for selskapsdriften

ANBEFALING 20: SÆRLIG OM ADMINISTRASJONSSJEFENS ROLLE I KOMMUNALE FORETAK

Det anbefales at kommunestyrene ved opprettelse av kommunale foretak diskuterer administrasjonssjefens rolle og handlingsmuligheter overfor daglig leder.

ANBEFALING 21: UTØVELSE AV TILSYN OG KONTROLL

Kommunestyret har både et tilsyns og kontrollansvar for å sikre at kommunen når sine mål, at regelverket etterleves og at etiske hensyn ivaretas. Kontrollen utføres blant annet gjennom regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon og selskapskontroll. Kontrollansvaret gjelder også når virksomheten er skilt ut i egne selskap.